

Pirjo Püvi jaanuaris 2012.

PERSONA GRATA PIRJO PÜVI

2011 oli sinu jaoks hea aasta. Sa said eesti teatri aastapremia, Kristallkingakese auhinna, pääsesid Klaudia Taevi nimelise konkursi finaali ja pälvisid eripremia kauneima „Ave Maria” esituse eest; Richard Wagneri Ühing valis sind 2011. aasta stipendiaadiks ning lennutas Bayreuthi festivalile. Mida sa seal kuulsid ja nägid?

See oli väga hariv kogemus. Nägin Bayreuthis kolme lavastust, „Tristanit ja Isoldet” (Christoph Marthaleri lav), „Nürnbergi meisterlauljaid” (Katharina Wagneri lav) ja „Tannhäuserit” (Sebastian Baumgarteni lav). Oli väga huvitav näha, kuidas maailmatasemel lauljad selliste kaelamurdvate rollidega hakkama saavad, kuidas lavastajad on materjalile lähenenud ja kuidas publik reageerib erinevatele lavastustele – tagasisidet oli seinast sein.

Minu meelest oli kõige põnevam „Nürnbergi meisterlauljad”. See oli võimas lavastus, ei osanud oodata, et näen seal midagi sellist. Katharina Wagneri haarav režii oli paljus groteskile üles ehitatud ja tekitas minus algest peale kahtlusi, kas publik kiidab sellele kõik heaks. Ja mis salata, juba pärast esimest vaatust ei pidanud keegi vastu ja karjus mahategevalt „buuu”. Saal näis jagunevat kaheks, ühed olid tuli hingelised pooldajad, teised tundsid end isiklikult solvatuna sellisest Wagneri tõlgendusest. Mulle näis siiski, et „braavo” hüüdjaid oli rohkem. Grotesk ja terav sotsiaalkriitika vahel-

dus lavastuses sädeleva ilu ja kelmi huumoriga. Tervik, mille see ühes lauljate suurepärase vokaalse esitusega moodustas, oli uskumatult lahe.

Kust on pärit su kõrge hää? Kas perekonnas on veel muusikuid?

Minult on sageli küsitud, kust ma oma hääle sain ja et kas Aleksander Püvi oli minu sugulane. Oli tõepoolest ja ilmselt on „laulugeene” mulle pärandatud küll. Kogu meie suguvõsa on tegelikult väga musikaalne, kuid juhuse tahtel olen mina üksi sattunud muusikuteele. Mul on õde ja vend. Me kõik õppisime lastemuusikakoolis, mina õega klaverit, vend klarnetit ja saksofoni. Neist mõlemast oleks võinud saada suurepärased ooperilauljad, sest häälematerjal on neil väga hea. Õel on fantastiliselt suur hääleulatus; ta on iga suguse häälekoolita võimeline laulma sama kõrgelt kui mina! Aga ta valis teise tee ja on nüüd elukutseline ratsutaja, koolisõitja. Mu isal on samuti väga hea muusikataju, ta mängib kitarri ja laulab. Mäletan lapsepõlvest, et ta laulis meile õhtuti tihti ja just pigem selliseid poistelaule, nagu näiteks „Kord olin ma röövlite pealik”. Ka emale meeldib laulda ja muusikat kuulata – ema on minu etenduste ja kontsertide kõige suurem fänn, sagedasim külastaja ja esimene arvustaja.

Kas tahtsid lapsena ise laulda ja muusikat teha või tuli see soovitus vanemate poolt?

Mäletan, et ikka ise tahtsin. Umbes kuueaastaselt alustasin klaveritundi-dega ja hiljem läksin Nõmme muusikakooli. Laulsin ka ansamblis Kurekell ja viieaastasena võistlesin isegi „Laulumaia“ saates; sinna saatis mind lasteaialauluõpetaja ja see oli mu esimene solistikogemus.

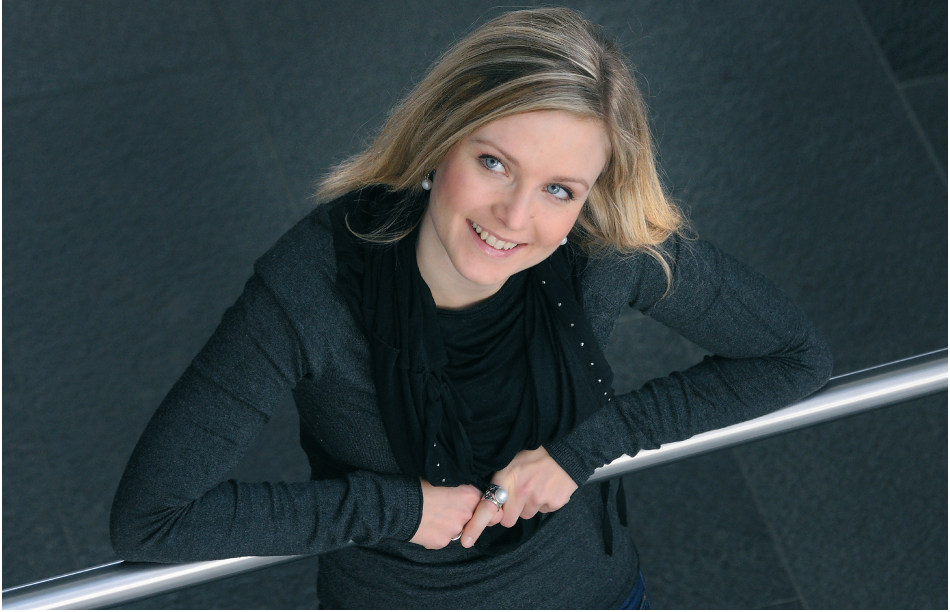
2007. aastal lõpetasid EMTA ooperilaulu erialal, aga enne seda hoopiski Tartu Ülikooli inglise filoloogina, kas sellepärast, et tahtsid enne lauljaks pürgimist ka mõne leivateenimisame-ti selgeks saada?

Nagu öeldud, hakkasin laulma juba väikse lapsena ja põhikoolis ma muudkui aga esinesin. Mu lauluõpetaja julgustas mind ka „Laulukaruselli“ võistlusele minema. Olin siis üheteistkümnenda-aastane, mul läks hästi ja pääsesin ka televooru. Hiljem telesalvestust kuulates ja teistelt arvamust küsides ei saanud ma aga sellist tagasisidet, nagu oleksin tahtnud. Ka enda hinnangul ei jätnud mu laul nii head muljet, kui soovisin. Sellest tekkis trots laulmise vastu. Järgmisel aastal keeldusin „Laulukaruselli“ jaoks laulu selgeks õppimast ja läksin algvooru nii, et ajasin sõnad sassi ja keeldusin ka paberi pealt laulmast. Pärast seda otsustasin, et ma laulmisega rohkem üldse ei tegele. Vahetasin kooli ja läksin Tallinna Inglise Kolledžisse, sealt sai alguse ka tõsisem huvi inglise keele vastu. Oma lauluhäält püüdsin selles koolis igati varjata, aga sealne muusikaõpetaja Tiia-Ester Loitme sai mulle ikkagi jälile ja sundis mind Ellerheina minema. Andsin lõpuks järele ja läksingi. Seal sain üsna ruttu solistik ja huvi laulmise vastu tuli tagasi. Tartu Ülikooli läksin inglise keelt õppima aga seepärast, et ma ei olnud seitsme-

teist-kaheksateistkümnendas üldse kindel, millega tahan tegelda. Ooperist ei teadnud ma suurt midagi; olin ooperis küll paar korda käinud, aga see ei avaldanud mulle mingit muljet. Samas teadsin ka, et oma kõrge häälega pole mul poplauljana mingeid trumpe. Ma ei näinud end tookord ette ei pop-ega ka ooperilauljana. Inglise filoloogiat õppides leidsin siiski endale lauluõpetajaks Aino Kõivu, kellelt võtsin algul eratunde, ja üks tuttav Londonis elav muusikutest abielupaar soovitas mul astuda Londoni Kuninglikku Muusikakolledžisse. Sain kooli sisse, kuid paraku polnud Eesti toona veel Euroopa Liidu liige, mistõttu oli välismaalasele sealne õppemaks absurdsest suur – ligi viisteist tuhat eurot aastas. Mõte sellisest laenukoormast oli liiga hirmutav ja nii suurt rahalist toetust tundmatule noorele lauljale ei antud. Jäin Eestisse ja enne kui arugi sain, käisin juba kahes koolis korraga – Elleri-nimelises muusikakoolis ja Tartu Ülikoolis. Pendeldasin kahe kooli vahet nii, et highi tilkus. Mis aga inglise filoloogi kutsesse puutub, siis olen ju siiani ka tegev tõlkijana, see pakub mulle endiselt pinget ja, mis seal salata, ka toimetulekuvõimalust. Selles mõttes on hea, kui varueriala on olemas. Aga lauljaks kujunemisel mängis olulist rolli veel kindlasti Nadia Kurem, kelle käe all sain EMTAs magistrikraadi. Temaga hakkasime kollektuursoprani repertuaari harjutama ja leidsime minu hääle tõelise allika üles.

Sinu päris esimene teatriroll, Damon Händeli ooperis „Acis ja Galatea“, sündis Vanemuises 2006. aastal, kuidas tagantjärele oma debüüti hindad?

See roll sobis mulle vokaalselt väga hästi, aga ma tundsin ennast proo-

Pirjo Püvi jaanuaris 2012.

Harri Rospu fotod

viperioodil tegelikult vaevatuna, sest sellele oli eelnenud väga keeruline aeg. Olin haigena laulnud rasket repertuaari ja esmakordselt läks mul hääl pikaks ajaks ära. See oli šokk. Võtsin aja maha ega laulnud tükk aega. Taastusin kenasti, aga kui Vanemuises algasid proovid, jäin uuesti haigeks ja hääl läks jälle ära. Tagasi tuli see alles veidi enne esietendust, nii et ma ei saanud prooviperioodil üldsegi täie häälega laulda. Õnneks läksid etendused väga hästi, kogemus oli kokku võttes positiivne ja töö lavastajaga laabus suurepäraselt. Sellele debüüdile kutsete tulva aga ei järgnenud, sain vahepeal hoopis lapse ja järgmine ooperiroll tuli alles 2009. aastal.

Olulised dirigendid ja lavastajad, kellega oled koos töötanud?

Üks inspireerivaid dirigente on olnud Risto Joost, kellega olen teinud palju koostööd suurvormide ettekandel. Ta on särtsakas, äärmiselt sihikin-

del ja väga selge muusikalise nägemusega. Mihkel Kütsonit pean tänama selle eest, et olen Vanemuise koosseisuline solist. Väga hästi on sujunud mul koostöö Lauri Sirbiga, temaga tegime ka „Haldjakuningannat“, mis on mu praegune lemmiklavastus. Ja mis kõige hämmastavam – Vanemuise draamatrupp valis selle tüki möödunud aasta parimaks draamalavastuseks. „Haldjakuninganna“ on tõesti fenomenaalne „kompott“, selles on ühendatud ooper ja draama. Lavastajatest tõstaksin esile Thomas Wiedenhoferit, kes innustas mind õpingute ajal Muusikaakadeemias, ja Indra Rogat, kellega tegin Vanemuises nii „Acist ja Galatead“ kui ka „Figaro pulma“. Ta on äärmiselt sümpaatne ja andekas ning minu arvates klappis meie koostöö suurepäraselt.

Iga loomeinimene peab arvestama sellega, et tema loomingut ka kritiseeritakse. Kuidas sina kriitikat talud?

Ootan aega, kui muutun kriitika suhtes rahulikumaks. Praegu võtan veel kõike liiga südamesse. Ideaalne oleks nii, et loed artikli läbi, vaatad, mis on öeldud, paned lehe kinni ja elad oma elu edasi. Mina olen veel selles staadiumis, et loen arvustuse läbi ja juurdlen iga sõna üle. Kui kirjutati hästi, on tore, siis olen õnnelik. Kui ma ise endas kahtlema kipun, siis otsin ka arvustuses iga sõna taga „agaside“. Ja kui minust ei kirjutatud, siis järelikult ma ei olnud väärt, et minu peale tinti raisata. Ma ei talu veel kriitikat, aga püüan seda saavutada.

Kui palju muusikat sinu ellu mahub? Lisaks sellele, mis tuleb su ellu koos tööga?

Kuulan hea meelega, kuidas mu laps laulab. Ja muusikat kuulan ka palju, just koos lapsega. Talle on näiteks meeldima hakanud Queen, mis oli samuti üks minu lapsepõlve lemmikbände. Kui teen sporti, siis kuulan vahel *drum'n'bass*'i. Meeldivad veel Adele, Radiohead, Depeche Mode, Coldplay, Owen Pallett, Imogen Heap, The Avalanches jne. Kõige mõnusam on aga, kui elukaaslane või mõni sõber paneb enda lemmiklugudest miksi kokku, näiteks kellegi sünnipäevaks või kasvõi vastlateks... Siis on nendes lugudes ka killuke seda inimest ennast.

Mida sa õhtuti lapsele laulad?

Tavaliselt ei laulagi. Vanasti ütles ta mu hääleharjutuste peale, et ta ei kannata seda välja, sest ma teen nii kõva häält. Nüüd laulab ta neid vahel naljaviluks kaasa, endal suu muigel ja helistikust pole aimugi. Samas, piisava harjutamise korral on ta juba täitsa korralik viisipidaja ja eriti fenomenaalne mälu on tal sõnade peale. Veel hilju-

ti arvas ta, et tahab saada artistiks, aga nüüd tahab klaverimängijaks. Õnneks on tal veel aega otsustada!

Milliseid eesmärke või plaane oled seadnud endale alanud aastal?

Märtsis esietendub Vanemuises Massenet' „Werther“. Tuleb keskenduda, et see hästi ära teha. See on mu esimene suurem koostöö Vanemuise uue peadirigendi ja muusikajuhi Paul Mäggiga. Mul on laulda Sophie roll, mis pole vokaalselt raske, pigem selline meeldiv lüüriline kõrvalosa, aga mulle väga sobiv. Tegelen meeleldi ka barokkmuusikaga; eelmise aasta lõpul esitasin „Jõuluaaria“ kontsertidel näiteks Telemanni ja Händelit. Eeloleval suvel on mul koos Imbi ja Raivo Tarumiga plaanis teha kolm kontserti klavessiini ja trompetiga – Scarlatti aariad sopraniile ja trompetile sobivad mu häälele suurepäraselt. Ootan, et saaksin jälle sellist repertuaari laulda.

Mida ooper sulle annab?

Ma saan sellest kaifi. Kui teed midagi, mida sa tõeliselt armastad, siis tunned, et see on sinu jaoks õige valik. Kui sulle sobib repertuaar, mida sa laulad, hakkab oma laulust lihtsalt jube hea. Vahel harva võib isegi juhtuda, et külmavärinad tulevad peale. Kui tavaline inimene kuulab muusikat, siis külmavärinad on sageli põhiline kriteerium, mille järgi otsustatakse, kas oli ulmeliselt hea või lihtsalt tore. Ja kui iseenda laul põhjustab sedasama, ehkki nii öeldes võib tunduda edev, siis kinnitab see üksnes seda, et teed õiget asja. See on nauding, mida saad teistega jagada.

Vestelnud AVE-MARLEEN REI